

УДК 330.341.1:619: [573.6.086.83.+577.21]

ІННОВАЦІЙНІ НАУКОВІ РОЗРОБКИ ННЦ «ІЕКВМ» У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЕТЕРИНАРНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ М'ЯСНОГО ТА МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА

Ункоська О.М., Швидченко А.М., Дунаєв Ю.К., Логвиненко М.Ю., Вовк Д.В., Джибо Ю.Г.

Національний науковий центр «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини», м. Харків

Інноваційний розвиток галузей агропромислового комплексу держави набуває дедалі більшого значення. Його актуальність зростає в умовах становлення ринкових відносин, які потребують затвердження інноваційних принципів.

Головна мета цього процесу в наукових установах ветеринарного профілю – розширення інноваційних можливостей закладів, підвищення ефективності, інвестопривабливості та конкурентоспроможності наукових розробок.

Інноваційні розробки – це результати наукових фундаментальних і прикладних досліджень: нові та ті, що реалізуються вперше, а також удосконалені винаходи, які забезпечують підвищення техніко-економічних показників установи [1].

Велика увага в ННЦ «ІЕКВМ» приділяється створенню інноваційних розробок. Так, науковцями інституту постійно розробляються нові та удосконалюються існуючі системи ветеринарно-санітарних заходів діагностики, моніторингу, профілактики та ліквідації емерджентних, найбільш розповсюджених та економічно-значимих інфекційних хвороб тварин таких, як лейкоз, туберкульоз, бруцельоз та епідидиміт, хламідіоз, інфекційний ринотрахеїт і вірусна діарея великої рогатої худоби, високопатогенний грип, хвороби Ньюкасла та Марека, інфекційний бронхіт і мікоплазмоз птиці, хвороби Ауескі, Тешена та хламідіоз свиней, паразитарні захворювання сільськогосподарських тварин, риб, бджіл та ряду інших.

Молочне та м'ясне скотарство в Україні завжди було однією із головних галузей тваринництва. Скотарство – суттєвий потенціал динамічного приросту валової та товарної продукції, доходів, нарощування сировинної основи переробної промисловості – м'ясо-молочної, шкіряної, комбікормової. Ця галузь є незамінним джерелом органічних добрив [2, 3].

Фундаментальні та прикладні дослідження ННЦ «ІЕКВМ» направлені на вирішення нагальних проблем щодо ветеринарного забезпечення галузей тваринництва.

Для ветеринарного забезпечення скотарства найбільш важливими фундаментальними розробками за останні п'ять років є: концепції «Система заходів з діагностики, оздоровлення та викорінення збудника *Brucella ovis*» та «Національна програма з ірадикації вірусу інфекційного ринотрахеїту великої рогатої худоби на території України», інтегрована система оздоровчих протилейкозних заходів із застосуванням сучасних методів діагностики та профілактики лейкозу ВРХ; а прикладними – ГЛП тест-системи для детекції та видової ідентифікації мікобактерій та для виявлення ДНК збудника хламідіозу «Multi DNA-test-Chl.spp», вакцина інактивована проти вірусної діареї (ВД) великої рогатої худоби, вакцина інактивована проти інфекційного ринотрахеїту великої рогатої худоби для внутрішньошкірного застосування та інші.

У своїх попередніх роботах автори статті повідомляли, що система інноваційного провайдингу та консалтингу при розробці засобів захисту тварин включає три складові стадії: створення, поширення та визначення економічного ефекту від впровадження у виробництво [4].

Велике значення у процесі провайдингу та подальшої комерціалізації інноваційних розробок відіграє друга складова даного процесу – стадія поширення, тобто доведення нових ідей від джерела їх походження до учасників соціально-економічної системи шляхом апробації, презентації та комерціалізації інноваційної продукції, проведенням рекламних заходів тощо (рисунок).

Рис. Друга стадія системи інноваційного провайдингу

З метою поширення біотехнологічних інновацій ННЦ «ІЕКВМ» постійно проводиться їх широкомасштабна презентація на виставках і презентаційних заходах як державного, так і регіонального рівнів, ярмарках, симпозіумах, конференціях, у ЗМІ, у мережі Internet.

Велике значення в процесі створення біотехнологічних інновацій є висвітлення та оприлюднення широкому загалу науковців і практиків результатів фундаментальних і прикладних розробок у тематичних виданнях, рекламних буклетах, каталогах, прайс-релізах, що дає можливість представити широкому загалу результати наукових досліджень вчених установи.

На вимогу сьогодення та з метою більш масштабного розповсюдження інформації щодо наукової, прикладної, консалтингової та дорадчої діяльності інституту, а також популяризації інноваційних розробок ННЦ «ІЕКВМ» видано рекламний буклет щодо наукового супроводу ветеринарного забезпечення молочного та м'ясного скотарства.

У ньому висвітлено пропозиції ННЦ «ІЕКВМ» щодо проведення діагностичних досліджень, розробки комплексних систем ветеринарно-санітарних заходів, надання дорадчих послуг і переліку засобів захисту тварин для фахівців і практиків агроформувань різних форм власності, а саме:

Розділ 10. Провайдинг інновацій у ветеринарній медицині

– комплексне обстеження скотарських господарств: фізіологічний стан ВРХ, клініко-біохімічні показники крові, аналіз систем утримання, годівлі та кормової бази, ветеринарно-санітарних заходів, схеми профілактичних щеплень, оцінку імунного статусу тварин, якості та безпечності молочної та м'ясної продукції

– визначення ризиків виникнення інфекційних хвороб, їх прогнозування, розробку ефективних систем попередження занесення інфекцій до скотарських господарств з різними технологіями утримання тварин

– ефективна лабораторна та клінічна діагностика інфекційних і паразитарних хвороб великої та дрібної рогатої худоби з використанням новітніх і рекомендованих Міжнародним епізоотичним бюро діагностичних тестів на основі реакції імунофлуоресценції, імуноферментного аналізу та полімеразної ланцюгової реакції: вірусні хвороби, бактеріальні хвороби, паразитарні хвороби, мікози та мікотоксикози, визначення якості та поживної цінності кормів, комплексна діагностика незаразних хвороб ВРХ і ДРХ, їх лікування та профілактика, супровід системи репродукції у м'ясному та молочному скотарстві, профілактика захворювань у м'ясному та молочному скотарстві.

Для скотарських підприємств різних форм власності пропонуються до впровадження інноваційні розробки Національного наукового центру «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини» з подальшим науковим супроводом: вакцини, лікувально-профілактичні препарати для ВРХ та ДРХ, засоби контролю чисельності мух, ектопаразитів і гризунів у тваринницьких приміщеннях.

Високоєфективні вітчизняні вакцини для ВРХ, виготовлені зі штамів збудників хвороб птиці, що циркулюють в Україні. Препарати ідеально адаптовані до різних технологічних схем утримання тварин та ветеринарно-санітарних обробок, підходять для господарств з будь-якою чисельністю поголів'я та всіх напрямів скотарства. Антигенні компоненти вакцин повністю відповідають спектру циркулюючих в Україні епізоотичних штамів, що гарантує високу імуногенність та протиепізоотичну ефективність препаратів.

Впровадження біотехнологічних інноваційних розробок ННЦ «ІЕКВМ» у діагностичних лабораторіях ветеринарної медицини, підприємствах ветеринарної біотехнологічної промисловості, агроформуваннях різних форм власності дозволяє розширити арсенал новітніх технологій у біотехнологічній галузі, збільшити асортимент вітчизняних засобів захисту тварин, які не поступаються закордонним аналогам, але коштують значно дешевше.

Список літератури

1. Володін, С.А. Інноваційний провайдинг на наукоємному аграрному: теоретико-методологічні аспекти /С.А. Володін//Економіка АПК. – 2006. – № 8 – С. 9. 2. Бараннікова, М.І. Аналіз особливостей маркетингу в овочівництві Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка//Економічні науки 2012 Випуск 126 – С. 73. 3. Амбросов, В.Я., Маренич, Г.Г. Підвищення ефективності молочного скотарства Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка// Економічні науки 2012 Випуск 126 – С. 3. 4. Унковська, О.М., Методичні підходи створення біотехнологічних інновацій у ветеринарній медицині 2012 Ветеринарна медицина № 96 – С. 174.

INNOVATIVE SCIENTIFIC DEVELOPMENTS NSC «IECVM» IN THE PROSPERITY OF VETERINARY MEAT AND DAIRY CATTLE

Unkovs'ka O.M., Shvydchenko A.M., Dunaev Yu.K., Logvynenko M.Yu., Vovk D.V., Dzhybo Yu.G.

National Scientific Centre «Institute of Experimental and Clinical Veterinary Medicine», Kharkov

The article presents materials on innovation NSC «IECVM» to provide veterinary prosperity of dairy and beef cattle.